

.....Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν μπορούν πια ούτε να φανταστούν, με τή στενή έννοια, έναν κόσμο με ποιοτικά διαφορετικό λόγο και πράξη, μια και η κοινωνία καταπνίγει κάθε προσπάθεια αντίθεσης και καθορίζει τή φαντασία. Όσοι βρίσκονται στις ζώνες πείνας τής κοινωνίας της αφθονίας γίνονται αντικείμενα τόσο κτηνώδικης μεταχείρισης που αναβιώνει τά μεσαιωνικά βασανιστήρια και μερικά άλλα πιο πρόσφατα. Όσο για τούς άλλους, λιγότερο απόκληρους, η κοινωνία απαντά στην ανάγκη τους για ελευθερία ικανοποιώντας ανάγκες που κάνουν υποφερτή κι ίσως ανυποψίαστη τή σκλαβιά.

Η μηχανοποιημένη εργασία, που στο μεγαλύτερο μέρος της αποτελείται από αυτόματες και μισοαυτόματες αντιδράσεις, είναι πάντα μια απασχόληση που σκεπάζει ολόκληρη τή ζωή, είναι πάντα μια εξαντλητική, αποκτηνωτική, απάνθρωπη σκλαβιά. [...]

Η μηχανική διαδικασία μέσα στον τεχνολογικό κόσμο καταστρέφει ό,τι μυστικό και κρυφό έχει η ελευθερία, συνενώνει δουλειά και σεξουαλικότητα σ' έναν αυτόματο και ασυνείδητο ρυθμικό αυτοματισμό. Οι δούλοι τού βιομηχανικού πολιτισμού μπορεί να είναι εκλεπτυσμένοι δούλοι, αλλά είναι δούλοι, γιατί η δουλειά δεν ορίζεται «από τήν υποταγή, ούτε από τή σκληρή δουλειά, αλλά απ'τή μεταβολή τού ανθρώπου σε εργαλείο κι από τή μετατροπή του σε πράγμα» (Φρανσουά Περρού, 1958). **Η καθαρή μορφή σκλαβιάς είναι να υπάρχει σαν εργαλείο, σαν πράγμα.** Ακόμη κι αν τό πράγμα είναι έμψυχο, αν διαλέγει μόνο του τήν υλική και πνευματική του τροφή, ακόμη κι αν δεν καταλαβαίνει ότι είναι ένα πράγμα, ακόμη κι αν είναι όμορφο, καθαρό, ζωηρό, δεν παύει να είναι υποδουλωμένο. (Herbert Marcuse, συνέδριο "Dialectics of Liberation", Λονδίνο 1967)

Όσο η διοίκηση τής καταπιεστικής κοινωνίας γίνεται ορθολογιστική, παραγωγική τεχνική και ολοκληρωτική, τόσο περισσότερο τα άτομα δυσκολεύονται να καταλάβουν τα μέσα που θα τους επιτρέψουν να τερματίσουν την υποδούλωσή τους και να αποκτήσουν την ελευθερία τους.

Βέβαια, το να θελήσει κάποιος να επιβάλει γενικευμένα τη λογική σε ολόκληρη την κοινωνία είναι μια παράδοση και σκανδαλώδης ιδέα – έχουμε όμως το δικαίωμα και να αμφισβητήσουμε την αρετή μιας κοινωνίας που αυτή την ιδέα την γελοιοποιεί, ενώ ταυτόχρονα η ίδια ασκεί πάνω στον κόσμο της μια καθολικά γενικευμένη εξουσία.

Για κάθε απελευθέρωση προαπαιτείται η συνειδητοποίηση της σκλαβιάς.

(Herbert Marcuse, «Ο Μονοδιάστατος Άνθρωπος», 1964)

Οικονομική ελευθερία θα πρέπει να σημαίνει απελευθέρωση από την οικονομία, απελευθέρωση απ' την καθημερινή πάλη για την ύπαρξη, απαλλαγή απ' την ανάγκη να κερδίζουμε τη ζωή μας. Πολιτική ελευθερία θα πρέπει να σημαίνει απελευθέρωση απ' την πολιτική αυτή πάνω στην οποία τα άτομα δεν μπορούν να ασκήσουν ουσιαστικό έλεγχο. Πνευματική ελευθερία θα πρέπει να σημαίνει αποκατάσταση της ατομικής σκέψης, που είναι σήμερα πνιγμένη από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και θύμα της διαπαιδαγώγησης. Θα πρέπει ακόμα να σημαίνει ότι θα πάψουν να υπάρχουν κατασκευαστές της «κοινής γνώμης», και η ίδια η κοινή γνώμη ακόμα. Αν οι προτάσεις αυτές έχουν έναν τόνο εξωπραγματικό, αυτό δεν συμβαίνει επειδή είναι ουτοπικές, αλλά επειδή είναι ισχυρές οι δυνάμεις που τις αντιμάχονται.

Το αποτέλεσμα είναι η ευφορία μέσα στη δυστυχία. Να αναπαύεσαι, να διασκεδάζεις, να δρας και να καταναλώνεις, όπως όλοι οι άλλοι, να αγαπάς και να μισείς ό,τι αγαπούν και μισούν οι άλλοι, αυτά στο μεγαλύτερό τους μέρος είναι ανάγκες πλαστές. Το γεγονός ότι οι συνθήκες κάτω από τις οποίες ζει τό άτομο ανανεώνουν και δυναμώνουν συνεχώς αυτές τις ανάγκες, με αποτέλεσμα το άτομο να τις κάνει πια δικές του, να ταυτίζεται μαζί τους και να αναζητά τον εαυτό του στην ικανοποίησή τους, δεν αλλάζει σε τίποτα το πρόβλημα. Οι ανάγκες παραμένουν αυτό που πάντα ήταν, προϊόντα μιας κοινωνίας που τα κυρίαρχα συμφέροντά της απαιτούν την καταπίεση.

Οι καταπιεστικές ανάγκες είναι οι ισχυρότερες, αυτό είναι γεγονός τετελεσμένο, καθιερωμένο από την ήττα και τήν αμάθεια. Είναι όμως και ένα γεγονός που πρέπει ν' αλλάξει, και το άτομο που «ευημερεί» έχει το ίδιο συμφέρον ως προς αυτό, όσο και εκείνοι που πληρώνουν την ευημερία του με τη δική τους αθλιότητα...

(Herbert Marcuse «Ο Μονοδιάστατος Άνθρωπος», 1964)

«Αργοπεθαίνει όποιος γίνεται σκλάβος της συνήθειας, επαναλαμβάνοντας κάθε ημέρα τις ίδιες διαδρομές, όποιος δεν αλλάζει περπατησιά, όποιος δεν διακινδυνεύει και δεν αλλάζει χρώμα στα ρούχα του, όποιος δεν μιλά σε όποιον δεν γνωρίζει.

Αργοπεθαίνει όποιος αποφεύγει ένα πάθος, όποιος προτιμά το μαύρο από το άσπρο και τα διαλυτικά σημεία στο "I" αντί ενός συνόλου συγκινήσεων που κάνουν να λάμπουν τα μάτια, που μετατρέπουν ένα χασμουρητό σε ένα χαμόγελο, που κάνουν την καρδιά να κτυπά στο λάθος και στα συναισθήματα.

Αργοπεθαίνει όποιος δεν αναποδογυρίζει το τραπέζι, όποιος δεν είναι ευτυχισμένος στη δουλειά του, όποιος δεν διακινδυνεύει την βεβαιότητα για την αβεβαιότητα για να κυνηγήσει ένα όνειρο, όποιος δεν επιτρέπει στον εαυτό του τουλάχιστον μια φορά στη ζωή του να αποφύγει τις εχέφρονες συμβουλές.

Αργοπεθαίνει όποιος δεν ταξιδεύει, όποιος δεν διαβάσει, όποιος δεν ακούει μουσική, όποιος δεν βρίσκει σαγήνη στον εαυτό του. Αργοπεθαίνει όποιος καταστρέφει τον έρωτά του, όποιος δεν επιτρέπει να τον βοηθήσουν, όποιος περνάει τις ημέρες του παραπονούμενος για τη τύχη του ή για την ασαμάτητη βροχή.

Αργοπεθαίνει όποιος εγκαταλείπει μια ιδέα του πριν την αρχίσει, όποιος δεν ρωτά για πράγματα που δεν γνωρίζει.

Αποφεύγουμε τον θάνατο σε μικρές δόσεις, όταν θυμόμαστε πάντοτε ότι για να είσαι ζωντανός χρειάζεται μια προσπάθεια πολύ μεγαλύτερη από το απλό γεγονός της αναπνοής». (Pablo Neruda)

Η μαύρη σημαία κυματίζει για μια ακόμα φορά πάνω από τα κεφάλια εκείνων που βλέπουν/ «Ψηφίζω σημαίνει παραιτούμαι»/ Τοίχοι διάτρητοι από το προκατασκευασμένο είδωλο/ Η ηλιθιότητα των ανθρώπων που κατέχουν την εξουσία και της αστικής τάξης αποκάλυψε τα γλοιώδη, μονότονα χαρακτηριστικά τους/ Τα άναρχα άτομα έχουν απελευθερωθεί, κανείς δεν το πίστεψε/ Η ποιητική βία των διαδηλώσεων, μεταδόσιμη αναμιγμένη με τα πιο αγνά αισθήματα/ αλλάξτε τη ζωή/ αλλάξτε τον κόσμο/ κόκκινοι και μαύροι αδερφικοί ίσκοι/ η αστική τάξη ουρλιάζει σαν ένα ιπτάμενο κίτρινο φρούριο/ η ηλιθιότητα και η δουλικότητα συνεχίζουν το δρόμο τους/ κάθε συνειδητός αντεπαναστάτης γατζώνεται σε μαλάκια μπάτσους και στρατιωτικούς/ καταστολή, καταστολή... και τότε ήρθαν οι κόκκινες και μαύρες σημαίες, η γενική απεργία, τα οδοφράγματα, η αντίσταση, το αντεργκράουντ/ συνθλιβόμαστε από ανάπηρα καταλωτικά είδωλα, συνθλιβόμαστε από την αλλοτρίωση, από τις συνθήκες επιβίωσης/ τα ακίνητα δάκρυα του ιμπεριαλισμού μας αφήνουν αδιάφορους/ για πρώτη φορά ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ, για πρώτη φορά αποσκανδαλοποιείται η επανάσταση/ τα μαλάκια και τα μιάσματα του μαγειριού της Ποίησης και της Πρόζας το 'σκασαν για την επαρχία, όλο το εκδοτικό σκυλολόι αγκιστρώθηκε στις εκφράσεις της φαντασίας του/ δεν τους χρειαζόμαστε/ αρκετά μας κορόιδεψαν/ μας χρησιμοποίησαν/ ότι κάνουν μολύνει το γέλιο, τα σύνεργά τους είναι πιο επικίνδυνα από τα χτυπήματα των μπάτσων/ ναι, η αντίσταση είναι δυνατή γιατί ΤΟ ΑΠΙΘΑΝΟ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ. (May 1968)

«Ο πόλεμος για τον έλεγχο του κόσμου είναι πόλεμος ορισμών... Ο αγώνας καθορισμού και ελέγχου των νοημάτων είναι αγώνας για επιβίωση... αυτός που πρώτος θα ορίσει το νόημα μιας κατάστασης, επιβάλλει στον άλλον την δική του πραγματικότητα και τον ορίζει, είναι ο νικητής... έτσι κυριαρχεί κι επιβιώνει. Εκείνος που ετεροκαθορίζεται, υποτάσσεται και ίσως ακόμα και εξοντώνεται...» (Thomas Szasz, «The Second Sin»).

Κραυγάζεις, Ανθρωπάκο, όταν κάποιος σου υπενθυμίζει την ψυχική σου δυσκοιλιότητα. Δε θέλεις να τ' ακούσεις, δε θέλεις να το μάθεις, θέλεις απλώς να φωνάζεις, «ζήτω»! Εντάξει, αλλά γιατί δε μ' αφήνεις να σου πω ήσυχα για ποιον λόγο δεν πρόκειται να ευτυχήσεις; Διακρίνω το φόβο στα μάτια σου. Η ερώτησή μου αυτή σε χτύπησε στην καρδιά. Υποστηρίζεις την «ανεξιθηρσκία». Θέλεις να είσαι λεύτερος να λατρεύεις το Θεό σου. Πάει καλά. Όμως θέλεις κάτι περισσότερο. Θέλεις η Θρησκεία σου να είναι η μοναδική. Η ανεξιθηρσκία να εφαρμόζεται μόνο για την δική σου Θρησκεία και όχι για τις άλλες. Γίνεσαι θηρίο όταν κάποιος, αντί να λατρεύει έναν προσωπικό Θεό, λατρεύει την Φύση και προσπαθεί να την καταλάβει. [...] Ποθείς την αγάπη, αγάπας τη δουλειά σου και κερδίζεις το ψωμί σου μ' αυτήν και η δουλειά σου στηρίζεται στη γνώση την δική μου και άλλων ανθρώπων. Η αγάπη, η δουλειά και η γνώση δεν έχουν πατρίδα, δεν ξέρουν τελωνειακούς σταθμούς και δεν φοράνε στρατιωτικές στολές. Είναι διεθνείς κι αγκαλιάζουν όλη την ανθρωπότητα. Εσύ όμως φοβάσαι την γνήσια αγάπη, φοβάσαι ν' αναλάβεις ευθύνη για τη δουλειά σου, φοβάσαι την γνώση. Γι' αυτόν το λόγο μπορείς μόνο να εκμεταλλεύεσαι την αγάπη, την δουλειά και την γνώση των άλλων: δε θα μπορέσεις ποτέ να δημιουργήσεις κάτι μόνος σου. Γι' αυτόν το λόγο προσπαθείς να αρπάξεις ευτυχία «ως κλέπτης εν νυκτί». Γι' αυτόν το λόγο γίνεσαι πράσινος από φθόνο, όταν βλέπεις ευτυχισμένους ανθρώπους. [...] Θέλεις και ζητάς οδηγίες και συμβουλές, Ανθρωπάκο. Χιλιάδες χρόνια τώρα σου δίνουν οδηγίες και συμβουλές, καλές και κακές. Δε φταίνε όμως οι κακές συμβουλές που είσαι ακόμα στην αθλιότητα, μα η μικρότητά σου. (Wilhelm Reich: «Άκου Ανθρωπάκο», 1946)

«Η εκπαίδευση σημαίνει σήμερα δαμάζω, εκπαιδεύω, εξημερώνω. Έχει μια και μόνο πολύ συγκεκριμένη ιδέα και θέληση, να κάνει τα παιδιά να συνηθίσουν στην υπακοή, να πιστεύουν και να σκέφτονται ακολουθώντας τα κοινωνικά δόγματα που επικρατούν. Δεν ενδιαφέρεται να υποστηρίξει την αυθόρμητη ανάπτυξη των ικανοτήτων του παιδιού, δεν το αφήνει ελεύθερο να αναπτύξει τις φυσικές του ανάγκες, πνευματικές και ηθικές. Επιδιώκει μόνο να τους επιβάλει μια διαφορετική σκέψη, έτσι ώστε να διατηρηθεί για πάντα το σημερινό καθεστώς, θέλει να δημιουργήσει άτομα στενά προσαρμοσμένα στον κοινωνικό μηχανισμό. Επαναλαμβάνω, το σχολείο δεν είναι τίποτα άλλο από ένα όργανο καταπίεσης στα χέρια των κυβερνώντων. Αυτοί δε θέλησαν ποτέ την ανύψωση των ατόμων, αλλά τις υπηρεσίες τους, γι' αυτό και είναι μάταιο να ελπίζει κανείς στα κατασκευασμένα από την εξουσία σχολεία» (Francisco Ferrer)

Αυτόνομη Πρωτοβουλία